

mr. sc. SNJEŽANA RADOVANLIJA MILEUSNIĆ □ Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb

Kao pjesnikinja i ljubiteljica svega reprezentativnog oko poezije, nedavno sam se zapitala odakle toliki manjak Muzeja poezije na svijetu? Pritom ne mislim na neatraktivne muzejske web stranice i na pljesnive, samotne rodne kuće pojedinih pjesnika, a pogotovo ne mislim na „muzeološke“ tekstove o poeziji.

(D. Jagić, *Muzeji cimetne boje*, str. 13.)

sl.1. Nada Iveljić s kćerima Iskrom i Dubravkom, oko 1965.

Autor: Nepoznati autor
fotografija
Hrvatski školski muzej
<http://kbm.mdc.hr/knjizevnici/knjizevnik-detajli/nada-iveljic/260>

sl.2. Portret Miroslava Krleža, 1969.

Autor: Augustinčić, Antun
skulptura, bronca
Galerija Antuna Augustinčića, Klanjec
<http://kbm.mdc.hr/knjizevnici/knjizevnik-detajli/miroslav-krleza/90>

Uvod. Prošlo je 13 godina otkako smo krenuli u potragu za književnom baštinom u muzejima! Naime, 2006. Muzejski dokumentacijski centar (MDC), sumirajući rezultate anonimnoga anketiranja stručne i šire javnosti o poznavanju i potrebi književnih muzeja u Hrvatskoj,¹ organizirao je međunarodni stručni simpozij *Muzeji(i) (i) književnost(i)*, na kojemu su domaći i pozvani inozemni stručnjaci iz muzeja, knjižnica i arhiva, književni teoretičari i povjesničari prvi put razmijenili svoja znanja i iskustva vezana za književnu baštinu, njezino skupljanje, pohranu, čuvanje i prezentaciju. Od tada do danas Hrvatska ni dalje nema nacionalnog muzeja književnosti, ali ima niz nerealiziranih inicijativa, među kojima je osnivanje Kazališnoga muzeja i arhiva u Zagrebu 1840., Ilirskoga muzeja u Zagrebu 1917. ili pak osnutak Memorijalnoga muzeja Iva Vojnovića u Dubrovniku, koju je pokrenulo Društvo za unapređivanje Dubrovnika i okolice 1931.² Sva prikupljena građa tada je predana na čuvanje Dubrovačkoj knjižnici, a danas se čuva u Zbirci Iva Vojnovića Dubrovačkoga muzeja – Kulturno-povijesnog muzeja, Dubrovnik.³

U povjesnici hrvatskih muzeja su i oni književni muzeji koji su, nažalost, prestali raditi, poput Muzeja Zrinskih i Frankopana, osnovanoga nastojanjem družbe Braća Hrvatskog Zmaja, koja je djelovala u Ozlju od 1930. do Drugoga svjetskog rata⁴ ili pak Muzeja Instituta za književnost JAZU, koji je inicijativom Dragutina Tadijanovića⁵ otvoren 29. prosinca 1957. u zagrebačkoj Opatičkoj ulici 18, s tri stalne izložbe: A. G. Matoša, Vladimira Nazora i Ivana Gorana Kovačića, a djelovao do kraja 1973. kao začetak Muzeja hrvatske književnosti.⁶ Tim se nerealiziranim inicijativama pridružuje i dugo iščekivana Spomen-kuća Antuna Gustava Matoša u Tovarniku.⁷

No nakon 12 godina ipak je napravljen mali pomak kada je na Međunarodni dan muzeja 18. svibnja 2018., koji je obilježen temom *Hiper-povezani muzeji: novi pristupi, nova publika*,⁸ MDC objavio tematski online vodič *Književna baština u muzejima*⁹, s namjerom povezivanja književnika, muzeja i suvremenih korisnika u virtualnom svijetu.¹⁰

Virtualni je vodič rezultat MDC-ova višegodišnjega rada na promociji knjižne i književne baštine u muzejima te na realizaciji jednoga od osnovnih zaključaka i smjernica sudionika simpozija za daljnji rad na prepoznavanju, očuvanju i

1 Rezultati istraživanja objavljeni u: Radovanlija Mileusnić, Snježana. Muzeji i književnost: što muzealci i građanstvo misle o muzeju hrvatske književnosti? *Informatica Museologica* 36, 1-2(2005): 149-151. Dostupno i na: <https://hrcaak.srce.hr/140300>

2 Bilo je predviđeno da se Muzej smjesti i uredi u staroj zgradi župnog ureda na Sv. Mihalju, ali to se nije ostvarilo.

Humski, Vera. Pregled povijesti muzeja u Hrvatskoj: 19. i 20. stoljeće (do 1945). *Muzeologija* 24(1986): 12.

3 U sklopu te zbirke čuva se 98 predmeta povezanih sa životom i djelom poznatoga dubrovačkog i hrvatskog književnika. Najveći dio zbirke čine predmeti iz Vojnovićeve ostavštine, o kojoj se marno brinuo njegov brat Luj, a u Dubrovnik su dopremljeni s nakanom da se otvori muzej posvećen Vojnovićevu životu i djelu. Dostupno na: Zbirka Iva Vojnovića. <http://dumus.hr/hr/kulturno-povijesni-muzej/zbirke/zbirka-iva-vojnovica/>

4 Izvor podataka: Humski, Vera. Pregled povijesti muzeja u Hrvatskoj: 19. i 20. stoljeće (do 1945). *Muzeologija* 24(1986). Dostupno i na: <https://hrcaak.srce.hr/97171>

sl.3. Torbica Tatjane Arambašin Slišković,

Njemačka, 1900. – 1910.

Autor: neutvrđeni autor

ručna torbica

inv. oznaka: PPMI-57613

Povijesni i pomorski muzej Istre - Museo storico e navale dell'Istria, Pula - Zbirka značajnih ličnosti

<http://kbm.mdc.hr/knjizevnici/knjizevnik-detajli/tatjana-arambasin-sliskovic/284>

sl.4. Lepeza od nojeva perja Ivane Brlić

Mažuranić, 19. st.

Autor: neutvrđeni autor

lepeza, modni pribor

HPM-PMH 34161

Hrvatski povijesni muzej

<http://kbm.mdc.hr/knjizevnici/knjizevnik-detajli/ivana-brlicmazuranic/20>

5 Tadijanović, Dragutin. Otvorenie muzeja u Institutu za književnost. *Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti za 1957. godinu*, knj. 64(1960): 401-403. Dostupno na: <http://dizbi.hazu.hr/object/22331> (pristupljeno: 5. lipnja 2019.).

6 Detaljnije o osnutku, djelatnostima i fondu Muzeja u tekstu: Batinić, Ana. Književnost u kontekstu – od memorijalnih soba do digitalnog repozitorija. *Kronike Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU* 20, 35(2018): 23-58.

7 Kuća A. G. Matoša – kulturni centar u Tovarniku. Dostupno na: <http://www.muze.hr/projekti-2/kuca-a-g-matosa>

8 Online vodič *Književna baština u muzejima – od plišanog medvjedića do nepoznatih rukopisa*. Dostupno na: <http://www.mdc.hr/hr/kalendar/pregled-mjeseca/mdm-2018--online-vodic-književna-bastina-u-muzejima--od-plisanog-medvjedića-do-nepoznatih-rukopisa,100992.html?date=18-05-2018#.XR3nVOgzZPY>

9 Književna baština u muzejima. Dostupno na: <http://kbm.mdc.hr/>

10 Web aplikacija (lokalna baza Registar književne baštine) za unos i ažuriranje podataka s jasno definiranim osnovnim skupinama podataka, vrstom i načinom njihova skupljanja, izvorom podataka i vezama s drugim bazama izrađena je 2015.

Više u: Radovanlija Mileusnić, Snježana. *Registar književne baštine u muzejima (Književnici u muzejima)*.

20. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnost suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2017., str. 288-302.

11 Radovanlija Mileusnić, Snježana. U potrazi za književnom baštinom u hrvatskim muzejima. *Muzeologija* 43/44(2006-2007): 64. Dostupno i na: <https://hrcak.srce.hr/76958> (pristupljeno: 4. lipnja 2019.).

afirmaciji hrvatske književne baštine, a to je izrada jedinstvenog registra književne baštine koji bi rezultirao sistematičnim uvidom i evidencijom rasute književne baštine:

*Taj bi se registar trebao graditi i kontinuirano dopunjavati kao elektronička baza podataka koja bi objedinjavala podatke o književnoj građi u hrvatskim muzejima, ali i drugim baštinskim ustanovama te zavodima, udrugama i odgovorno-obrazovnim ustanovama.*¹¹

Daljnji tekst govori o tome čime se *Književna baština u muzejima* bavi, što nudi, kako se podatci prikupljaju i prezentiraju, a stranice kontinuirano obogaćuju novim sadržajima.

KNJIŽEVNA BAŠTINA I KNJIŽEVNI MUZEJI

Online vodič *Književna baština u muzejima* prvi je tematski vodič takve vrste u hrvatskome baštinskom virtualnom prostoru. Osnovno područje njegova bavljenja jest književna baština, a taj pojam obuhvaća ostavštinu književnika koja se smatra kulturnom baštinom. Ona obuhvaća raznovrsnu građu vezanu za život i djelovanje književnika i svjedočanstvo je o različitim aspektima njihova života i stvaralaštva kao jedinstvenih pojedinaca, ali obuhvaća i građu o njihovu užem i širem okružju – vremenu, prostoru i društvu kojemu su pripadali.¹²

Književnu baštinu čini:

□ nepokretna baština (poput rodniha kuća književnika i sl.)

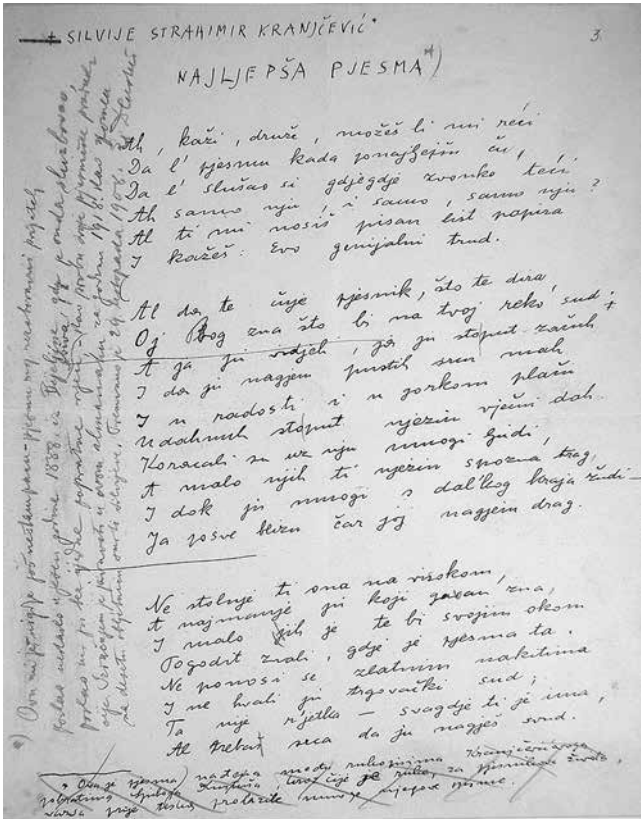
□ pokretna (materijalna) baština, koja se odnosi na različite vrste predmeta (rukopise, knjige, časopise, pokućstvo, posuđe, odjeću, ukrase i nakit, razne memorabilije, fotografije, pisma, osobne i druge raznovrsne predmete iz književnikova nasljeđa itd.)

□ duhovna nematerijalna baština, odnosno samo književno djelo (umjetnina riječi ili jezika).

Primarno, tematski se vodič bavi književnom baštinom u muzejima. U svijetu muzeja književna je baština predmet bavljenja književnih muzeja koju ICOM-ov Međunarodni odbor za književne muzeje (International Committee for Literary Museums, ICLM) definira kao ustanove otvorene za javnost, u službi društva, koje nabavljaju, čuvaju, istražuju, komuniciraju i izlažu materijalnu i nematerijalnu ostavštinu pisaca, književnost i sadržaj, uključujući njihov utjecaj, radi proučavanja, obrazovanja i uživanja. Ta vrsta muzeja nabavlja, čuva i komunicira književnost putem muzeoloških kodova, s ciljem promicanja znanja o književnosti i njezinoj ulozi u društvu.¹³

Promišljajuću suvremenu ulogu književnih muzeja, Dmitrij Bak naglašava kako se muzeji književnosti, za razliku od drugih vrsta muzeja, ne bave samo muzejskim predmetima koji imaju definirani kulturni status već i skupom različitih kanoniziranih ideja o životima i stvaralaštvu pisaca – onima koji su bili slavljani, voljeni, čitani i nagrađivani ili pak oni koji su tijekom života bili zanemareni, zaboravljeni i prešućivani. Predstavljajući misiju Ruskoga državnog književnog muzeja, Dmitrij Bak naglašava kako suvremeni književni muzej treba biti sposoban raditi s dinamičnim, stalno mijenjajućim idejama o piscima i njihovim djelima, a ne se baviti samo mehaničkim prikazivanjem usvojenih, gotovih ideja i klišeiziranih interpretacija memorijalnih predmeta. On smatra kako posjetitelje ne privlači muzejski predmet već povijesna mijena književnikove percepcije u javnosti.¹⁴

Stefan Bohman u već spomenutom tekstu razlikuje tri osnovne vrste književnih muzeja, od kojih su neke prepoznatljive i u hrvatskoj muzejskoj zajednici.

sl.5. Najljepša pjesma?

Autor: Kranjčević, Silvije Strahimir

rukopis

Gradski muzej Vinkovci

<http://kbn.mdc.hr/knjizevnici/knjizevnik-detajli/silvije-strahimir-kranjcevic/88>

sl.6. Karikatura Iva Vojnovića, Split, 1916.

Autor: Uvodić, Angleo

crtež, karikatura

V-135 Zbirka Iva Vojnovića

Dubrovački muzeji - Kulturno-povijesni

muzej, Dubrovnik

<http://kbn.mdc.hr/knjizevnici/knjizevnik-detajli/ivo-vojnovic/192>

Prva su vrsta **muzeji pisaca**. Najčešće su smješteni u zgradama ili stanovima u kojima su književnici rođeni, umrli ili su neko vrijeme živjeli.

U hrvatskoj muzejskoj zajednici to su memorijalni, biografski muzeji književnika.¹⁵ Među njima je i rodna kuća Petra Preradovića u Grabrovnicu blizu Pitomače, obnovljena 1968., u povodu 150. obljetnice pjesnikova rođenja, kada je u njoj uređen i muzejski postav (Muzej Petra Preradovića)¹⁶ kao jedan od prvih memorijalnih književnih muzeja u Hrvatskoj.

Uz obilježavanje 200. obljetnice pjesnikova rođenja 2018., Općina Pitomača obnovila je rodnu kuću Petra Preradovića u Grabrovnicu i u 2019. u njoj otvorila suvremeni interpretacijski centar o njegovu životu i književnom djelu.¹⁷

Bohman navodi kako to mogu biti i zgrade posvećene nekom piscu, kao što su Dom Marina Držića u Dubrovniku¹⁸ ili privatnom inicijativom obnovljena rodna kuća Ivana Kozarca u Vinkovcima.¹⁹ Nijedan od tih muzeja nema predmete iz književnikove ostavštine, ali su obnovljeni i opremljeni kao u doba kada su ti književnici u njima živjeli.²⁰

Pojedini muzeji u Hrvatskoj u svome stalnom postavu imaju izložbene memorijalne cjeline posvećene pojedinim književnicima. Katkad su to rekonstrukcije njihovih radnih prostora s autentičnim muzejskim predmetima, poput radne sobe književnika Mate Lovraka u Hrvatskome školskom muzeju, spomen-sobe Ante Neimarevića u Muzeju grada Koprivnice, memorijalne sobe književnika Dinka Štambaka u Zavičajnome muzeju Imotski ili Miškinine sobe u Zavičajnoj zbirki Đelekovac.

Posebna vrsta osobnoga književnog muzeja može biti posvećena nekom književnom liku (poput Muzeja Sherlocka Holmesa u Londonu²¹). Toj bi vrsti muzeja pripadao i Muzej nevinosti Orhana Pamuka u Istanbulu²², za koji Pamuk prikuplja predmete pišući svoj istoimeni roman. Pamuk je svoje književno duhovno djelo materijalizirao predmetima kako bi njima stvorio osjećaje slične onima koje budi njegov književni tekst.

Opći književni muzeji druga su vrsta književnih muzeja.

To mogu biti, na primjer, muzeji o geografski definiranoj literaturi poput stalne izložbe *Kajkaviana Croatica*, skromnije varijante prethodno planiranog Muzeja kajkavske knjige, koja je nakon velike izložbe *Kajkaviana Croatica: hrvatska kajkavska riječ* (održane u MUO-u od 4. do 30. lipnja 1996. u organizaciji družbe Braća Hrvatskog Zmaja, Muzej za umjetnost i obrt te Udruge Kajkaviana iz Donje Stubice), uz potporu Ministarstva kulture RH otvorena u dvorcu Stubički Golubovec 2002.²³

12 Poput Muzeja Akhmatove, koji osim biografske priče o pjesnikinji Akhmatovoj obuhvaća i dodatnu cjelinu – priču o njezinu susjedstvu, mikrokozmosu života u Lenjingradu, među intelektualcima, od 1920-ih do 1950-ih. Vidjeti u: Pes, Javier. Poetic justice. *Museum Practice* 37(2007). Dostupno i na: <https://www.museumassociation.org/museum-practice/13424> (pristupljeno: 4. srpnja 2019.).

13 Bohman, Stefan. *What is literary museum?* Dostupno na: <http://network.icom.museum/iclm/what-we-do/what-is-a-literary-museum/>

14 Bak, Dmitrii. *Literary Museums Today: Definition, Status, Prospects*. Dostupno na: http://network.icom.museum/fileadmin/user_upload/minisites/iclm/pdf/Literary_Museums_Today.pdf (pristupljeno: 1. srpnja 2019.).

15 Osim spomenutih, u rodnim kućama ili stanovima u kojima su književnici živjeli u Hrvatskoj djeluju i ovi muzeji: Muzej Ljudevita Gaja, Krapina (1966.); Memorijalna zbirka Mije Mirkovića / Mate Balote, Rakalj (1968.); Memorijalni muzej Ivana Gorana Kovačića, Lukovdol (1975.); Memorijal Bele i Miroslava Krleža, Zagreb (2001.); Memorijalni stan Marije Jurić Zagorke u Zagrebu (2009.); Spomen-dom Dragutina Tadjivanovića u Slavonskom Brodu (2009.); Kuća Šenoa (2016.).

16 Preradovićev muzej, Zagreb: JAZU, 1968.

17 Rodna kuća Petra Preradovića. Dostupno na: <http://www.preradovic.eu/hr/rodna-kuca-petra-preradovica/4/>

18 Ustanova u kulturi Grada Dubrovnika – Dom Marina Držića, ustanovljen 1989., posvećen je životu i djelu velikana hrvatske komedio-grafije. Smješten je na mjestu razrušene kuće i crkve prijašnjeg titulara Svih svetih, u kojoj je Držić, prema obiteljskom pravu, bio rektor. Dom Marina Držića. Dostupno na: <https://muzej-marindzic.eu/o-domu/>

19 Rodna kuća Ivana Kozarca. Dostupno na: <https://www.ivankoza-rac.com/rodna-kuca>

20 Zanimanje za obnove kuća književnika u Hrvatskoj ogleda se i u najnovijoj inicijativi Grada Pregrade i Krapinsko-zagorske županije, koji su ove godine pokrenuli postupak otkupa rodne kuće Janka Leskovara u selu Valentinovo kako bi je uređili u multifunkcionalni prostor s muzejskim dijelom.

21 Sherlock Holmes Museum. Dostupno na: <http://www.sherlockholmes.co.uk/>

22 Muzej nevinosti ujedno je i realizacija Pamukova manifesta o muzejima: *We don't need more museums that try to construct the historical narratives of a society, community, team, nation, state, tribe, company, or species. We all know that the ordinary, everyday stories of individuals are richer, more humane, and much more joyful.* Više na: The Museum of Innocence. Dostupno na: <https://masumiyetmuzesi-en.myshopio.com/> (pristupljeno 5. srpnja 2019.).

23 *Zbirka kajkaviana* zbirka je rijetke kajkavske knjižne i rukopisne građe iz 16. st. do danas u vlasništvu istoimenog društva, a brojnošću svoga knjižnog fonda ubraja se u najbogatije i najvrednije zbirke na području Hrvatskog zagorja. Više na: Kajkaviana. Dostupno na: <http://www.kajkaviana.hr/>

24 Grad Senj rodno je mjesto nekoliko vrlo poznatih hrvatskih književnika: S. S. Kranjčevića, M. C. Nehajeva, M. Ogrizovića, V. Novaka i J. Rorauera) i vrlo snažne književne tradicije. Više: Na natječaj Ministarstva kulture grad Senj prijavio Kuću senjskih književnika i još 7 projekata. Dostupno na: <https://www.senj.hr/na-natjecaj-ministarstva-kulture-grad-senj-prijavio-kucu-senjskih-književnika-i-jos-7-projekata/>

U istu se kategoriju može svrstati i Kuća senjskih književnika u Senju, u kojoj će se nakon započete rekonstrukcije postojećega, do temelja izgorjelog dijela zgrade, koja je dio palače Vukasović, na jednome mjestu na moderan, multimedijski i interaktivan način prezentirati pet senjskih književnika.²⁴

Prema Bohmanu, opći književni muzeji mogu biti posvećeni i posebnom žanru književnosti. Takva je Ivanina kuća bajke u Ogulinu, koja je realizirana kao suvremeni multimedijski i interdisciplinarni centar za posjetitelje koji *slavi bajke i bajkovito stvaralaštvo kako djela I. B. Mažuranić, rođene Ogulinke, tako i svih bajki i bajkopisaca svijeta*.²⁵

Treća su vrsta književnih muzeja ekomuzeji – **književni krajolici**.

Fenomen književnih krajolika (odnosno krajolika usko vezanih za rad književnika, pri čemu se kuće, priroda itd. na određenom području smatraju kulturnom baštinom) u hrvatskoj muzejskoj zajednici još uvijek nije zaživio. No u Sloveniji postoji *Slovenska pisateljska pot*, koja povezuje kuće u kojima su živjeli i stvarali slovenski književnici sa središtima književnih događanja, i to od Istre do Prekmurja i od Koruške do Bele Krajine. Na taj su način vodičem predstavljeni slovenski pisci i njihovo uključivanje u književno-kulturnu baštinu slovenskih krajolika.²⁶

Patrick Kelly na temelju iskustva irskih književnih muzeja ističe njihovu važnu ulogu u razvoju „književnog turizma“, koji je u Irskoj prerastao u komercijalno važan fenomen te se u skladu s tim promoviraju pozitivne slike pojedinih lokacija povezanih s književnošću: *Koncept književnog turizma prepoznale su lokalne vlasti, organizacije destinacijskog menadžmenta i poduzetnici kao priliku da razviju destinaciju kako bi privukli književne entuzijaste i opće posjetitelje*.²⁷

Tematski online vodič *Književna baština u muzejima*

Osmišljavanjem i objavom tematskog vodiča *Književna baština u muzejima* MDC je izgradio svojevrsni jedinstveni virtualni muzej hrvatske književnosti.

Po sadržajima koji se nude na mrežnim stranicama *Književna baština u muzejima* bitno se razlikuje od *Svjetskoga registra ustanova koje posjeduju književno i umjetničko arhivsko gradivo* (World-wide Directory of Institutions Holding Literary Archives²⁸), jednoga od mrežnih projekata Sekcije književnih i umjetničkih arhiva (The Section for Archives of Literature and Art, SLA) koja djeluju unutar Međunarodnoga arhivskog vijeća (International Council on Archives, ICA), a rezultat je nastojanja Sekcije u promicanju kulturne vrijednosti književnih i umjetničkih arhiva te u stvaranju svjetske mreže arhivista, skrbnika i korisnika tih vrsta arhivskoga gradiva.²⁹

Svjetski registar, naime, nudi jednostavan popis naziva ustanova kao imatelja književnih arhiva s njihovim adresama i kontaktima, na kojemu su i četiri ustanove iz Hrvatske – Hrvatski školski muzej u Zagrebu, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek, Knjižnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.³⁰

Književna baština u muzejima tematski je vodič kroz hrvatske muzeje i galerije koji posjeduju ostavštine ili pojedine predmete povezane sa životom i radom književnika koji su rođeni i/li su stvarali u Hrvatskoj. No vodič nudi više sadržaja od popisa ustanova jer *donosi antologiju muzejskih predmeta koja osim pisanih strojeva, radnih stolova i naslonjača, rukopisa, arhivalija i knjiga obuhvaća i one predmete koji svjedoče o tome kako su umjetnici riječi izgledali, kako su ih drugi vidjeli, što su odijevali i nosili, koja su ih znamenja resila, koje su ih strasti pratile, koga su voljeli, što su uza sebe čuvali, koliko su ih i kako drugi voljeli*.³¹

Uz već poznate predmete književne baštine, višestruko prezentirane na raznim povremenim ili stalnim izložbama, predstavljeni su i oni manje poznati ili u pojedinim muzejskim fundusima neočekivani predmeti poput češera Grigora Viteza u Hrvatskome školskome muzeju ili školjke Vladimira Nazora u Hrvatskome povijesnome muzeju. Osim izabranih predmeta, na portalu se nude i referentni podatci o različitim oblicima muzejske prezentacije književne baštine (stalne ili tematske izložbe i katalogi izložaba; tiskana i elektronička muzejska izdanja s književnim temama; pretisci i prvotisci), o stručnim i znanstvenim skupovima i manifestacijama, digitalnoj građi, kao i o drugim djelatnostima kojima muzeji predstavljaju i ističu književnu baštinu te tako osiguravaju referentnu građu za znanstvene, obrazovne, istraživačke ili neke druge nekomercijalne potrebe korisnika, ali i omogućuju posredan pristup književnoj građi (npr. putem kataloga muzejske zbirke ili kataloga muzejske izložbe).

No osim muzeja koji su u središtu interesa portala, „*Književna baština u muzejima*“ donosi i *poveznice na druge baštinske ustanove u kojima korisnici mogu pronaći predmete ili zbirke književne baštine*.

Tako osmišljena i izgrađena tematska elektronička baze podataka o književnoj baštini ima nekoliko posebnice važnih ciljeva.

Primarni joj je cilj osigurati mrežni pristup i dijeliti informacije o muzejima, muzejskim zbirkama i izabranim muzejskim predmetima književne baštine u Hrvatskoj, što je i jedna od osnovnih zadaća MDC-a koja se ogleda u promidžbi hrvatskih muzeja, njihovih fondova i djelatnosti.³²

Osim već spominjanih književnih muzeja, vodičem su obuhvaćene i druge vrste muzeja.

Naime, neki od memorijalnih književnih muzeja, poput Gajeva muzeja u Krapini³³, ne posjeduju originalnu muzejsku građu, ali ona može biti pomno skupljana i pohranjena u drugim različitim vrstama muzeja i zbirki koje su bile u fokusu našega istraživanja kao manje poznate široj javnosti. To su ponajprije zavičajni, lokalni muzeji, kojima su književni zavičajnici u središtu muzejskog poslanja, i upravo smo u njima otkrili nova književna imena poput sisačkog nakladnika i književnika Janka Dujaka³⁴ ili slavonskobrodske učiteljice i spisateljice Sofije Hirtz-Maraković, autorice prve komedije u Slavenskom Brodu.³⁵ Književnu smo baštinu otkrili i u specijaliziranim muzejima, npr. u Muzeju hrvatskog vatrogastva u Varaždinu, koji posjeduje predmete iz nasljeđa prozaika, publicista, prevoditelja i javnog djelatnika Gjüre Deželića, koji se smatra ocem hrvatskog vatrogastva, ili pak u Tehničkom muzeju *Nikola Tesla*, u čijem je postavu izložena i drvena barka *Kalavojna* koju je pronašao i obnovio književnik Mate Balota.

Svojim sadržajima portal nastoji uputiti korisnike na javno dostupnu digitaliziranu baštinu hrvatskih književnika smještenu u repozitorijima hrvatskih muzeja i drugih baštinskih ustanova poput arhiva, knjižnica, javnih ustanova i kulturnih centara, ali i ponuditi informacije o muzejskoj građi i zbirkama književne baštine od kojih većina nije vidljiva na internetu ili još nije digitalizirana.

Poučeni iskustvom i obogaćeni svakidašnjim spoznajama kako književna baština nije predmet bavljenja samo muzejskih ustanova, smatrali smo svojom profesionalnom odgovornošću u svoj tematski vodič uključiti i druge imatelje toga vrijednog segmenta kulturne baštine (baštinske ustanove, zavode, udruge, odgojno-obrazovne ustanove itd.).

Naime, samo je u prvom dijelu 2019. bilo nekoliko vrijednih donacija književnih ostavština nemuzejskim ustanovama. Među njima je dio književne ostavštine Radovana Ivšića, pjesnika, pisca, dramatika, esejista, prevoditelja i nadrealista koju je njegova supruga, francuska pjesnikinja Annie Le Brun donirala Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu³⁶; ustanova Festival Opatija dobila je od riječkoga liječnika i prirodoslovca Duška Wöfla donaciju koja sadržava dio ostavštine Drage Gervaisa³⁷, a supruga i sin Ive Brešana njegovu su ostavštinu u lipnju ove godine darovali gradu Šibeniku, koji će je smjestiti u Brešanovu sobu šibenske Kazališne kavane, jer (...) *kako čaća nije bio muzejski tip, u redu je da njegovu radnu sobu preselimo do šanka. U kavanama je do 1992. pio što ga je bilo volja, a od 1992. samo espresso* (Vinko Brešan).³⁸

Konačno, jedan od vrlo važnih ciljeva jest i pobuditi znatiželju i zanimanje virtualnih posjetitelja za pomak iz virtualnoga u stvarni svijet muzejskih prostora.

Struktura i prikaz podataka

Vodiču se pristupa s mrežne adrese **kbm.mdc.hr** koja je akronim njegova naslova – Književna baština u muzejima.

Angažiranjem vanjskih suradnika³⁹ postignuto je da web stranice zadovoljavaju osnovne kriterije:

□ jednostavnost (lako snalaženje, mali broj klikova do potrebne informacije), atraktivnost (globalni trend u dizajnu, upotreba boja iz loga MDC-a), funkcionalnost te respozibilan dizajn (prilagođenost prikaza svim veličinama računalskih ekrana, tableta, pametnih telefona).

Pristupom mrežnim stranicama otvara se glavni izbornik s rubrikama: Naslovna / O portalu / Književnici / MDC.

Na **Naslovnoj stranici** uz uvodni tekst i navedene ciljeve portala nalazi se brojač koji evidentira svaku promjenu u vodiču, a trenutačno obuhvaća 272 književnika, 665 muzeja i ustanova, 769 izabranih muzejskih predmeta, 634 različita referentna izvora.⁴⁰

Na naslovnoj je stranici i pretražnik za brzi pregled sadržaja.

Stranica **O portalu** nudi dodatne tekstualne sadržaje o književnoj baštini u muzejima, tumač strukture podataka, kao i nekoliko crtica o daljnjoj perspektivi i razvoju projekta.

Izborom rubrike **MDC** pristupa se mrežnim stranicama Muzejskoga dokumentacijskog centra (mdc.hr).

Rubrika **Književnici** omogućuje pregledavanje cijelog vodiča ili pak pretraživanje po imenima književnika, nazivima muzeja i ustanovama ili po gradovima.

Rezultat pretrage prikazuje skraćene biografske podatke o pojedinim književnicima, s popisima muzeja i srodnih ustanova u kojima se čuva njihova ostavština. Klikom na opciju „više” s informativnog dijela uz ime odabranoga književnika prikazuju se detalji o književniku / muzejima / zbirkama / izabranim muzejskim predmetima književne baštine / ustanovama / izložbama, projektima, publikacijama.

25 Ivanina kuća bajke. Dostupno na: <http://www.ivaninakucabajke.hr/hr/o-nama/sto-je-ivanina-kuca-bajke/>

26 *Slovenska pisateljska pot*. Dostupno na: <https://www.drustvo-dsp.si/slovenska-pisateljska-pot/>

27 Kelly, Patrick. *Writing home. Museums Journal* 116, 12(2016): 22.

28 World-wide Directory of Institutions Holding Literary Archives

29 Literary and Artistic Archives, SLA. Dostupno na: <https://www.ica.org/en/about-literary-and-artistic-archives-sla>

30 Croatia // World-wide directory of institutions holding literary archives. Dostupno na: <https://www.ica.org/en/croatia> (pristupljeno: 4. srpnja 2019.).

31 Charles Dickens Museum u Londonu, koji posjeduje 100 000 predmeta, na svojim je mrežnim stranicama kao poseban kuriozitet predstavio kuharicu Dickensove supruge *What Shall We Have For Dinner?*, koja, među ostalim, svjedočio o tome što su Charles i njegova supruga Catherine objedovali u svome domu. Dostupno na: <https://dickensmuseum.com/blogs/news/what-shall-we-have-for-dinner-catherine-dickens-cookbook-is-on-display> (pristupljeno: 4. srpnja 2019.).

32 MDC danas. Dostupno na: <http://mdc.hr/hr/mdc/o-nama/mdc-danas/o-mdc-u/>

33 Muzej postavljen i otvoren suradnjom JAZU-a, Odjela za suvremenu književnost i Skupštine općine Krapina o stogodišnjici Akademijina rada. Više u: Kapetanić, Davor. *Gajev muzej*. Zagreb: JAZU, 1966.

34 Obradović, Davorka. *Moć ljubavi*. Sisak: Gradski muzej Sisak, 2017.

35 Bunčić, Ivanka. Zavičajnica Sofija Hirtz-Maraković (1885. – 1977.) i njezina komedija „Rudo”. *Muzeologija* 43-44(2006-2007): 188-194. Dostupno i na: <https://hrcaak.srce.hr/76977>

36 Fond Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu obogaćen je ostavštinom Radovana Ivšića. Dostupno na: <http://www.nsk.hr/fond-nacionalne-i-sveucilisne-knjiznice-u-zagrebu-obogacen-je-ostavstinom-radovana-ivsic/>

37 Festivalu Opatija donirana ostavština Drage Gervaisa: 'Stvorit ćemo rudnik znanja za učenike'. Dostupno na: http://www.novolist.hr/Vijesti/Regija/node_1585/ Festivalu Opatija donirana ostavština-Drage Gervaisa-Stvorit-emo-rudnik-znanja-za-ucenike?meta_refresh=true

38 Mikulićin, Ivana. Brešanova ostavština: Vinko Brešan darovao je očevu radnu sobu gradu Šibeniku. Dostupno na: <https://www.jutarnji.hr/kultura/kazaliste/vinko-bresan-darovao-je-ocevu-radnu-sobu-gradu-sibeniku-mama-i-ja-nismo-smjeli-tatine-knjige-posudivati-takav-cin-bio-je-ravan-nacionalnoj-izdaji/8946926/> (pristupljeno: 5. lipnja 2019.).

39 Infranet razvoj d.o.o. Dostupno na: www.infranet.hr

40 Inicijalni podatci o 40 muzeja koji posjeduju književnu baštinu stotinjak hrvatskih književnika prikupljeni su uoči simpozija 2006., a upotpunjeni su na dvama MDC-ovim simpozijima posvećenima knjizi te knjižnoj i književnoj baštini: *Muzej(i) (i) književnosti*, 2006. i *Knjiga u muzeju*, 2011. te se otada kontinuirano dopunjuju.

41 Ilustrativna građa uz popratne legende objavljena je uz suglasnost muzeja.

42 Hrvatski muzeji i zbirke *online* – muzej! Dostupno na: <http://hvm.mdc.hr/>

43 Uz ime Vladimira Nazora pojavljuje se popis od šest muzeja.

44 Primjerice, uz Hrvatski školski muzej trenutačno se vezuje 14 književnika.

45 Kao što je pisaci stroj Marije Jurić Zagorke, uz koji se nudi poveznica na mrežne stranice: Obrt „Industrijska arheologija”. Dostupno na: <http://www.industrijska-arheologija.com/hr/referentna-lista/pisaci-stroj-marije-juric-zagorke/>

46 Na primjeru pretrage prema imenu književnice Ivane Brlić-Mažuranić naveden je popis muzeja, ali i šest ustanova u kojima se čuva njezina književna baština.

47 Primjerice, katalog izložbe *Gunđulićev san: Muzejski prostor Zagreb, 15. svibnja – 15. srpnja 1989.* Zagreb: Muzejsko-galerijski centar, 1989.

48 Ponovo je aktualna ideja o osnivanju Muzeja hrvatske pismenosti odnosno Muzeja hrvatske knjige u prostorima iseljene gruntnovnice. Više na: *Nakon predsjedanja EU gruntnovnica bi mogla biti Muzej hrvatske pismenosti*. Dostupno na: <https://www.vecernji.hr/kultura/nakon-predsjedanja-eu-gruntnovnica-bi-mogla-biti-muzej-hrvatske-pismenosti-1303751-> www.vecernji.hr

Podatci o **književniku** obuhvaćaju:

□ **osnovne biografske podatke** (ime, prezime, pseudonim, mjesto i godinu rođenja, mjesto i godinu smrti te kratku biografiju)

□ **poveznice na pouzdane i relevantne referentne mrežne izvore** specijaliziranih kuća, ponajprije Leksikografskog zavoda, ali i na različite zavičajne biografske leksikone ili portale (npr. Essekeri)

□ **ilustraciju portreta književnika**, pri čemu se preferira građa iz muzeja, pretežito iz fototeka te iz likovnih odjela u kojima je neki književnik bio tema likovnog djela.⁴¹

Uz ime svakog književnika navedeni su nazivi **muzeja** (s kratkim opisom, do 300 riječi) u kojima je pohranjena njihova baština. Nazivi muzeja preuzimaju se iz MDC-ova online *Registra muzeja, galerija i zbirki u RH (OREG)*, a iscrpniji podatci o muzeju dostupni su izravnom hipervozom s njegova naziva na MDC-ov portal Hrvatski muzeji i zbirke *online* □ *muzej!*⁴² ili preko ponuđenih poveznica na druge mrežne izvore.

Ime jednoga književnika može upućivati na jedan odnosno na više muzeja u kojima se čuva njegova književna baština, što upućuje na raspršenost muzejske građe.⁴³ Jednako tako, upisom naziva muzeja u pretražnik može se pojaviti ime samo jednoga, ali i više književnika čiju baštinu ti muzeji čuvaju.⁴⁴

Književna baština nekog književnika ili pojedini njezini predmeti u određenome muzeju mogu biti pohranjeni u jednoj **zbirci** ili u više različitih zbirki (muzejskih, dokumentacijskih, knjižničnih, arhivskih). Te su zbirke navedene uz ime svakog književnika. Njihovi se nazivi, kao i kraći opis, preuzimaju iz MDC-ova online *Registra muzeja, galerija i zbirki u RH (OREG)*, a ponuđene su i poveznice na druge mrežne izvore.

Uz književnikovo ime navedeni su **odabrani muzejski predmeti**, poblize označeni ovim metapodacima: nazivom/naslovom, imenom autora, vrstom predmeta, razdobljem nastanka, muzejom/imateljem predmeta te nazivom zbirke u kojoj se predmet čuva. Podacima je pridružen i kratak opis predmeta te jedna ili više ilustracija predmeta s popratnim legendama. Uz pojedine su predmete navedene i mrežne poveznice, ako su poznate.⁴⁵

Portal donosi i nazive **ustanova** sa sjedištem (gradom/mjestom), kraćim opisom te uspostavljenim poveznicama na mrežne sadržaje ustanove (Izvori).⁴⁶

Na kraju je ponuđen i popis **Izložbe, projekti, publikacije**, s događanjima što su ih organizirali i priredili dotični muzeji, samostalno ili u suradnji sa zastupljenim ustanovama. Navodi se naziv muzeja odnosno ustanove i godina, daje se kratak opis (sažetak) te pristupnice digitalnim sadržajima. Tim su popisom obuhvaćeni i oni muzeji koji ne posjeduju književnu građu / predmete, ali su organizirali izložbu književne tematike⁴⁷ ili neko muzejsko događanje (npr. simpozij) vezano za određenog književnika, samostalno ili u suradnji s drugim muzejima ili nekom srodnom ustanovom.

Budućnost projekta

Na promociji projekta našim se programerima vrlo neobičnom učinila rečenica njegove autorice: *Što su starije – naše nove mrežne stranice dobivat će na kvaliteti*. I zaista, za elektroničku inačicu vodiča književne baštine u muzejima odlučili smo se zbog opsega prikupljene građe, niza poveznica i multimedijalnih sadržaja, kao i zbog mogućnosti njegova stalnog ažuriranja i permanentnog dopunjavanja novim informacijama/sadržajima. Uključivanjem većeg broja muzeja i suradnika vodič će se upotpunjavati novim podacima i dodatnim informacijama.

Tako osmišljen portal *Književna baština u muzejima* dragocjen je prilog promociji i istraživanju nacionalne književne baštine. Njime trajno aktualiziramo problematiku književnih ostavština i donacija, kao i potrebu osnivanja nacionalnog muzeja knjige i književnosti.⁴⁸

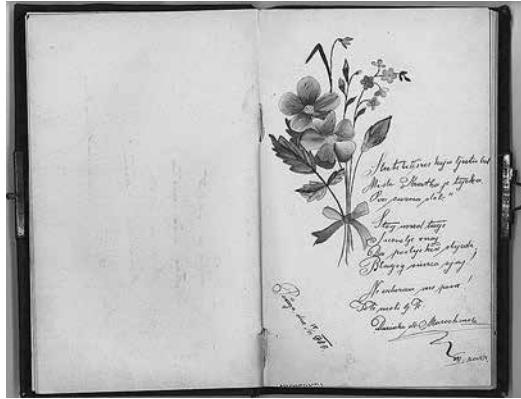
LITERATURA I MREŽNI IZVORI

1. Anna Akhmatova Museum in St Petersburg. Dostupno na: <https://akhmatova.spb.ru/>
2. Bak, Dmitrii. *Literary Museums Today: Definition, Status, Prospects*. Dostupno na: http://network.icom.museum/fileadmin/user_upload/minisites/iclm/pdf/Literary_Museums_Today.pdf (pristupljeno: 1. srpnja 2019.).
3. Batinčić, Ana. Književnost u kontekstu – od memorijalnih soba do digitalnog repozitorija. *Kronike Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU* 20, 35(2018): 23-58.
4. Bohman, Stefan. *What is literary museum?* <http://network.icom.museum/iclm/what-we-do/what-is-a-literary-museum/>
5. Bunčić, Ivanka. Zavičajnica Sofija Hirtz-Maraković (1885. – 1977.) i njezina komedija „Rudo”. *Muzeologija*, 43-44(2006-2007): 188-194. Dostupno i na: <https://hrcak.srce.hr/76977>
6. Charles Dickens Museum in London. Dostupno na: <https://dickensmuseum.com/> (pristupljeno: 4. srpnja 2019.).
7. Conlin, Jonathan. Charles Dickens Museum, London. *Museums journal* 113, 4(2013): 50-53.
8. Diasporic Literary Archives: <http://www.diasporicarchives.com/>

9. Dom Marina Držića. Dostupno na: <https://muzej-marindržic.eu/o-domu/>
10. *Festivalu Opatija donirana ostavština Drage Gervaisa: 'Stvorit ćemo rudnik znanja za učenike'*. Dostupno na: http://www.novolist.hr/Vijesti/Regija/node_1585/Festivalu-Opatija-donirana-ostavština-Drage-Gervaisa-Stvorit-emo-rudnik-znanja-za-ucenike?meta_refresh=true
11. *Fond Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu obogaćen je ostavštinom Radovana Ivšića*. Dostupno na: <http://www.nsk.hr/fond-nacionalne-i-sveucilisne-knjiznice-u-zagrebu-obogacen-je-ostavstinom-radovana-ivsic/>
12. *Gundulićev san: Muzejski prostor Zagreb, 15. svibnja – 15. srpnja 1989*. Zagreb: Muzejsko-galerijski centar, 1989.
13. Holdsworth, Sara. Elizabeth Gaskell's House, Manchester. *Museums journal* 115, 3(2015): 47-49.
14. *Hrvatski muzeji i zbirke online – muzEj!* Dostupno na: <http://hvm.mdc.hr/>
15. Humski, Vera. Pregled povijesti muzeja u Hrvatskoj: 19. i 20. stoljeće (do 1945). *Muzeologija* 24(1986). Dostupno i na: <https://hrcak.srce.hr/97171>
16. ICOM International Committee for Literary Museums (ICLM). Dostupno na: <http://network.icom.museum/iclm>
17. Infranet razvoj d.o.o. Dostupno na: www.infranet.hr
18. Ivanina kuća bajke. Dostupno na: <http://www.ivaninakucabajke.hr/hr/o-nama/sto-je-ivanina-kuca-bajke/>
19. Jagić, Dorta. *Muzeji cimetne boje. Veće od kuće*. Zagreb: Hena com, 2018., str. 9-15.
20. James Joyce Tower & Museum. Dostupno na: <http://www.joycetower.ie/>
21. Kajkaviana. Dostupno na: <http://www.kajkaviana.hr/>
22. Kapetanić, Davor. *Gajev muzej*. Zagreb: JAZU, 1966.
23. Kelly, Patrick. Writing home. *Museums journal* 116, 12(2016): 21-25.
24. Književna baština u muzejima. Dostupno na: <http://kbm.mdc.hr/>
25. Kuća A. G. Matoša – kulturni centar u Tovarniku. Dostupno na: <http://www.muze.hr/projekti-2/kuca-a-g-matosa>
26. Literary and Artistic Archives – SLA. Dostupno na: <https://www.ica.org/en/about-literary-and-artistic-archives-sla>
27. Literary Landmarks. http://www.ala.org/united/products_services/literarylndmarks
28. MDC danas. Dostupno na: <http://mdc.hr/hr/mdc/o-nama/mdc-danas/o-mdc-u/>
29. Mikulićin, Ivana. *Brešanova ostavština: Vinko Brešan darovao je očevu radnu sobu gradu Šibeniku*. Dostupno na: <https://www.jutarnji.hr/kultura/kazaliste/vinko-bresan-darovao-je-ocevu-radnu-sobu-gradu-sibeniku-mama-i-ja-nismo-smjeli-tatine-knjige-posudivati-takav-cin-bio-je-ravan-nacionalnoj-izdaji/8946926/>
30. Muzej(i) (i) književnost(i). *Muzeologija* 43/44(2006-2007). Dostupno i na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=toc&id_broj=6206
31. *Na natječaj Ministarstva kulture grad Senj prijavio Kuću senjskih književnika i još 7 projekata*. Dostupno na: <https://www.senj.hr/na-natjecaj-ministarstva-kulture-grad-senj-prijavio-kucu-senjskih-knjizevnika-i-jos-7-projekata/>
32. *Nakon predsjedanja EU gruntnovica bi mogla biti Muzej hrvatske pismenosti*. Dostupno na: <https://www.vecernji.hr/kultura/nakon-predsjedanja-eu-gruntnovica-bi-mogla-biti-muzej-hrvatske-pismenosti-1303751>
33. Obradović, Davorka. *Moć ljubavi*. Sisak: Gradski muzej Sisak, 2017.
34. *Online vodič „Književna baština u muzejima” – od plišanog medvjedića do nepoznatih rukopisa*. Dostupno na: <http://www.mdc.hr/hr/kalendar/pregled-mjeseca/mdm-2018-online-vodic-knjizevna-bastina-u-muzejima-od-plisanog-medvjedica-do-nepoznatih-rukopisa,100992.html?date=18-05-2018#.XR3nVOgZPY>
35. Pes, Javier. Poetic justice. *Museum practice* 37(2007): 20-25. Dostupno i na: <https://www.museumsassociation.org/museum-practice/13424> (pristupljeno: 4. srpnja 2019.).
- Preradovićev muzej. Zagreb: JAZU, 1968.
36. Radovanlija Mileusnić, Snježana. Muzeji i književnost: što muzealci i građanstvo misle o muzeju hrvatske književnosti? *Informatica Museologica* 36, 1-2(2005): 149-151. Dostupno i na: <https://hrcak.srce.hr/140300>
37. Radovanlija Mileusnić, Snježana. *Registar književne baštine u muzejima (Književnici u muzejima)*. 20. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnost suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2017., str. 288-302.
38. Radovanlija Mileusnić, Snježana. U potrazi za književnom baštinom u hrvatskim muzejima. *Muzeologija* 43-44(2006-2007): 46-76. Dostupno i na: <https://hrcak.srce.hr/76958> (pristupljeno: 4. lipnja 2019.).
39. Rodna kuća Ivana Kozarca. Dostupno na: <https://www.ivankozarac.com/rodna-kuca>
40. Rodna kuća Petra Preradovića. Dostupno na: <http://www.preradovic.eu/hr/rodna-kuca-petra-preradovica/4/>
41. Sabljak, Tomislav. Prijedlog za nacionalni muzej hrvatske književnosti ili uvod u istraživanje i prikaz vrijednosti hrvatske kulturne baštine kao sastavnice europske kulture. *Kronike Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU* 20, 35(2018): 13-18.
42. Sherlock Holmes Museum. Dostupno na: <http://www.sherlock-holmes.co.uk/>
43. SLA Literary & Artistic Archive Blog: <https://literaryartisticarchives-ica.org>
43. Slovenska pisateljska pot. Dostupno na: <https://www.drustvo-dsp.si/slovenska-pisateljska-pot/>
45. Sutton, David. *Rad sekcija Međunarodnog arhivskog vijeća: primjer Sekcije književnih i umjetničkih arhiva (SLA)*. Dostupno na: <https://literaryarchives.files.wordpress.com/2018/12/SLA-article-Croatian-David-Sutton.pdf> (pristupljeno: 4. srpnja 2019.).
46. Tadijanović, Dragutin. Otvorenje muzeja u Institutu za književnost. *Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti za 1957. godinu*, knj. 64(1960): 401-403. Dostupno na: <http://dizbi.hazu.hr/object/22331> (pristupljeno 5. lipnja 2019.).
47. The Museum of Innocence. Dostupno na: <https://masumiyetmuzesi-en.myshopio.com/> (pristupljeno 5. srpnja 2019.).

sl.7. Spomenar Zlate Kolaric-Kišur,
poč. 20. st.
Gradski muzej Požega, Požega – Povijesna
zbirka
Inv. br. 25.812
[http://kbm.mdc.hr/knjizevnici/knjizevnik-
detajli/zlata-kolaric-kisur/81](http://kbm.mdc.hr/knjizevnici/knjizevnik-detajli/zlata-kolaric-kisur/81)

sl.8. Pisači stol i stolica Dobriše Cesarića,
sredina 19. st.
namještaj, pisači stol, stolica
Inv. br. U-2285 i U-2286
Muzej Slavonije – Zbirka namještaja
[http://kbm.mdc.hr/knjizevnici/knjizevnik-
detajli/dobrisa-dobroslav-cesaric/24](http://kbm.mdc.hr/knjizevnici/knjizevnik-detajli/dobrisa-dobroslav-cesaric/24)

48. World-wide directory of institutions holding literary archives. Dostupno na: <https://www.ica.org/en/world-wide-directory-repositories-holding-archives-literature-art>

49. Writers` houses and the making of memory. London; New York: Routledge, 2007.

50. Zbirka Iva Vojnovića // Dubrovački muzeji. Dostupno na: <http://dumus.hr/hr/kulturno-povijesni-muzej/zbirke/zbirka-iva-vojnovic/>

51. Zbornik radova sa simpozija *Knjiga u muzeju – KUM*, Zagreb, Muzej „Mimara”, 5. i 6. listopada 2011. *Muzeologija* 48-49(2011-2012). Dostupno i na: https://hrcaak.srce.hr/index.php?show=to&id_broj=9144

Primljeno: 10. srpnja 2019.

THE LITERARY HERITAGE IN MUSEUMS (KBM.MDC.HR) – A VIRTUAL MUSEUM OF CROATIAN LITERATURE

In May 2018, the MDC published a thematic online guide to Literary Heritage in Museums (<http://kbm.mdc.hr/>), the intention being to link up writers, museums and contemporary users in a virtual world. Literary Heritage in Museums is a guide to Croatian museums and galleries that possesses legacies or individual objects connected with the life and work of writers who were born in and/or created their work in Croatia.

This is the first thematic guide of the kind in the Croatian virtual heritage space, the basic domain of which is the literary heritage, i.e., the legacies of writers considered to represent the cultural heritage. It covers various kinds of material related to the life and activity of writers and is a testimony to various aspects of their lives and work as unique individuals but also covers material about their wider and more immediate environment – the time, space and the society to which they belonged.

As well as selected objects, the portal also provides reference information about the different kinds of museum presentation of the literary heritage (permanent and thematic exhibitions and exhibition catalogues; printed and electronic museum editions with literature themes; reprints and first editions), about professional and scholarly conferences and events, digital records, and other activities in which museums present and put forward the literary heritage and thus provide reference material for scholarly, educational, research or some other non-commercial purposes of users, as well as enabling an immediate access to literary material (for example via the catalogue of a museum collection or the catalogue of a museum exhibition). Museums are at the centre of the interests of the portal Literary Heritage in Museums, but other heritage institutions in which users can find literary heritage objects or collections are also linked.